

LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL GALIMOS NUTEISTŲJŲ DISKRIMINACIJOS KALBOS IR RELIGIJOS PAGRINDU PRAVIENIŠKIŲ PATAISOS NAMUOSE – ATVIROJE KOLONIJOJE

2015-04-01 Nr.(15)SN -72)SP-44

Vilnius

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, einanti Lygių galimybių kontrolieriaus pareigas Edita Žiobienė, pagal gautus du identiškus atliekančių laisvės atėmimo bausmę nuteistųjų skundus atliko tyrimą dėl galimos diskriminacijos kalbos ir religijos pagrindu valdžios ir valdymo institucijų veiklos srityje.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, einanti lygių galimybių kontrolierės pareigas

n u s t a t ė :

1. Atsakydama į paklausimą dėl nuteistųjų skundų Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Kalėjimų departamentas) laikinai einanti direktoriaus pareigas Ž. Mikėnaitė 2015 m. vasario 24 d. raštu Nr.2S-887 informavo, jog laisvės atėmimo bausmes Pravieniškių pataisos namuose - atvirojoje kolonijoje (toliau – įstaiga), taip pat ir šios įstaigos 3-iame sektoriuje atliekantiems bausmę nuteistiesiems, neatsižvelgiant į tai, kokia kalba jie kalba, yra taikomos Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau – BVK) 111 straipsnyje nustatytos pataisos priemonės: laisvės atėmimo režimas, nuteistųjų darbas, socialinė rehabilitacija, bendrasis lavinimas bei profesinis mokymas. Vadovaujantis Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 194 (toliau - vidaus tvarkos taisyklės), 162 ir 163 punktų nuostatomis, pataisos įstaigos administracija panaudoja visas tinkamas pataisos, auklėjimo, dorovines, dvasines ir kitas priemones bei pagalbos formas ir taiko jas, atsižvelgdama į individualius kiekvieno nuteistojo pataisos poreikius ir jo asmenybę.
2. Rusakalbiam, kaip ir kitiems laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems, yra taikomos socialinės rehabilitacijos formos, nustatytos BVK 137 straipsnyje: individualus ir grupinis darbas su nuteistaisiais, kuriuo siekiama skatinti nuteistuosius keisti savo elgesį bei išlaikyti šeimos ir kitus socialinius ryšius ir kuris dirbamas atsižvelgiant į nuteistųjų asmenybę, amžių, lytį, padarytos nusikalstamos veikos pobūdį, išsilavinimą, elgesį bausmės atlikimo metu ir kitas aplinkybes; ilgalaikė nuteistųjų visuomeninio elgesio korekcija; nuteistųjų socialinių, dvasinių ir kultūrinių poreikių tenkinimas; pagalba sprendžiant nuteistųjų problemas; kultūros, sporto ir kiti masiniai renginiai; paskatinimo priemonių ir nuobaudų skyrimas nuteistiesiems.
3. Aukščiau minėtame Kalėjimų departamento informacijoje nurodoma¹, kad nuteistųjų kreipimesi išdėstyti teiginiai, kad nelietuviškai kalbantys nuteistieji yra diskriminuojami dėl kalbos barjero, t. y. jie negali bendrauti su pataisos įstaigos darbuotojais jiems suprantama kalba, todėl negali tinkamai dalyvauti resocializacijos procese ir kad iš jų reikalaujama privalomai mokėti lietuvių kalbą, neatitinka tikrovės. Dauguma įstaigos tarnybų darbuotojų, tarp jų ir Sveikatos priežiūros

¹ Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos laikinai einančios direktoriaus pareigas Ž. Mikėnaitės 2015 m. vasario 24 d. raštas Nr.2S-887

tarnybos darbuotojai, gerai kalba rusų kalba, todėl jiems nekyla sunkumų tinkamai pateikti informaciją rusakalbiams nuteistiesiems jiems suprantama kalba. Įstaigoje veikiančių įvairių direktoriaus įsakymais sudarytų komisijų posėdžių metu užsienio šalių piliečių nereikalaujama kalbėti lietuvių kalba, bet priešingai, stengiamasi atsižvelgti į kalbos barjerą ir užtikrinti tinkamą informacijos supratimą ir pateikimą. Įstaigos administracija nėra gavusi nuteistųjų skundų dėl neteisėtų darbuotojų reikalavimų kalbėti tik lietuviškai. Atsižvelgiant į Kalėjimo departamento rekomendacijas, užsienio šalių piliečiai, atvykę atlikti laisvės atėmimo bausmės į įstaigos 3-ią sektorių, yra paskiriami į būrius, kuriems vadovauja socialinės reabilitacijos skyriaus būrių viršininkai, suprantantys ir kalbantys užsienio (tarp jų ir rusų) kalbomis.

4. Įstaigos 3-iajame sektoriuje nuteistųjų profesinį mokymą ir bendrąjį lavinimą vykdo Elektrėnų profesinio mokymo centras, Kauno Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centras bei Kaišiadorių suaugusiųjų ir jaunimo mokykla. Be profesinio mokymo ir bendrojo lavinimo, atsižvelgiant į nuteistųjų pageidavimą, 2013-2014 metais pataisos įstaigos 3-iajame sektoriuje buvo organizuoti anglų kalbos kursai. 2015 metais planuojama organizuoti trumpą kursą lietuvių kalbos pradinių kalbėjimo įgūdžių ugdymui.
5. Nuteistiesiems užsieniečiams, kaip ir kitiems asmenims, atliekantiems laisvės atėmimo bausmę įstaigos 3-iajame sektoriuje, sudarytos vienodos sąlygos užsiimti darbine veikla. Šią veiklą vykdo valstybės įmonė „Mūsų amatai“. Nuteistieji į darbą šioje įmonėje priimami ir atleidžiami vadovaujantis Nuteistųjų priėmimo į darbą Pravieniškių valstybės įmonėje prie pataisos namų ir jų atleidimo iš darbo joje tvarkos aprašu, patvirtintu Pravieniškių valstybės įmonėje prie pataisos namų direktoriaus 2013 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1./05-67. BVK, reglamentuojančio bausmių vykdymo ir atlikimo tvarką, sąlygas ir principus, 125 straipsnio 1 dalyje yra nustatyta pareiga kiekvienam laisvės atėmimo bausmę atliekančiam nuteistajam dirbti, jeigu jam darbą siūlo pataisos įstaigos administracija (išskyrus atvejus, numatytus to paties straipsnio 2 dalyje ir 167 straipsnio 3 dalyje ir 167 straipsnio 3 dalyje). Nuteistiesiems darbą parenka pataisos įstaigos administracija, atsižvelgdama į laisvas pareigas ir darbo vietas, vadovaudamasi BVK 125 straipsnio 3 dalimi, Suimtųjų ir nuteistųjų atrankos dėl priėmimo į darbą pavyzdinius kriterijais, patvirtintais Kalėjimo departamento direktoriaus 2011 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-393 ir Nuteistųjų priėmimo į darbą atrankos kriterijais, patvirtintais Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos direktoriaus 2012 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. V-30.
6. Lietuvos Respublikos darbo kodekso XII skyriuje įtvirtintos darbo sutarties nuostatos nuteistiesiems netaikomos. Darbo sutartys tarp nuteistųjų ir pataisos įstaigos (valstybės įmonės) administracijos nesudaromos, nes nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmes, įtraukimas į darbą – ne tokių asmenų teisės į darbą realizavimas, o jų pareigos atlikimas. Nuteistieji ir administracija nėra darbo sutarties šalys, jų nesieja darbo sutarties teisiniai santykiai. Nuteistieji į pareigas priimami valstybės įmonės „Mūsų namai“ direktoriaus įsakymu, į dirbančių nuteistųjų būrį perkeliama Pravieniškių pataisos namų – atvirosios kolonijos direktoriaus įsakymu. Vadovaujantis BVK 129 straipsnio 1 dalimi, laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji valstybiniu socialiniu draudimu nedraudžiami, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytą nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinį draudimą. Pareiškėjai A.U. ir A.K. dėl įdarbinimo raštu nesikreipė.
7. Užtikrinant nuteistiesiems BVK 11 straipsnyje nustatytą bendrąją teisę gauti rašytinę informaciją apie bausmės atlikimo tvarką ir sąlygas, savo teises ir pareigas, įstaigos 3-iajame sektoriuje laisvės atėmimo bausmes atliekantiems nuteistiesiems Laisvalaikio centre esančioje bibliotekoje yra sudarytos galimybės susipažinti su visais nuteistųjų laikymo pataisos namuose tvarką ir sąlygas reglamentuojančiais teisės aktais. Kiekvienas nuteistasis gali rasti jam reikalingą informaciją, susijusią su bausmių vykdymu, elektronine forma, naudodamasis bibliotekoje esančiu kompiuteriu. Taip pat bibliotekoje yra ir nuteistiesiems aktualios teisinės informacijos popieriniai variantai. Užsienio šalių piliečiams bibliotekoje yra padauginta rašytinė informacija apie bausmės atlikimo sąlygas rusų ir anglų kalbomis. Be to, visa nuteistiesiems aktuali informacija yra viešai skelbiama

pagrindiniuose ir visų būrių nuteistųjų gyvenamuosiuose korpusuose esančiuose informaciniuose stenduose.

8. Vadovaujantis BVK 106 straipsniu, reglamentuojančiu nuteistųjų teisę atlikti religines apeigas, įstaigos administracija sudaro galimybę nuteistiesiems susitikti su įvairių konfesijų dvasininkais ar savanoriais (tarp jų dažnai ir užsieniečiais). Sudarytos galimybės sielovadinį darbą įkalinimo įstaigose vykdančioms religinėms bendruomenėms, bendrijoms, kapelionams užsiėmimų su nuteistaisiais metu naudotis reikalingomis techninėmis priemonėmis. Papildomai, atsižvelgiant į nuteistųjų, išpažįstančių islamo religiją (musulmonų), pageidavimą nuo 2014 m. gruodžio 11 d.² jiems yra sudarytos sąlygos (skirtos patalpos ir nustatytas laikas) kartu su kitais nuteistaisiais atlikti religines apeigas. Į lankančių maldos grupę sąrašą yra įtrauktas A.U., A.K. tokio pageidavimo neišreiškė. Minėtame sąrašė yra 6 nuteistieji. Be to, įstaigos administracija šiuo metu ieško galimybės bendradarbiauti su Lietuvos musulmonų sunitų dvasiniu centru – mufiatu dėl galimybės jų atstovams lankytis įstaigoje.
9. Nuteistieji maitinami pagal Kalėjimų departamento direktoriaus 2014 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. V-138 „Dėl valgiaraščių asmenims, laikomiems kardomojo kalinimo ir laisvės atėmimo vietose, patvirtinimo“ patvirtintus valgiaraščius. Nuteistasis A.U. 2012 metais kreipėsi į įstaigos direktorių prašydamas maitinti jį pagal vegetarinio maitinimo valgiaraštį ir jam buvo sudarytos sąlygos maitintis pagal nederbančių vyrų vegetarinio maitinimo valgiaraštį. 2014 m. pareiškėjas A. U. kreipėsi į įstaigos administraciją dėl maitinimo pagal religinius įsitikinimus. Jam buvo paaiškinta, kad vadovaujantis 2014 m. balandžio 28 d. Kalėjimų departamento direktoriaus įsakymu Nr. V-138, pagal religinius įsitikinimus valgiaraščiai nesudaromi ir nuteistieji nemaitinami. Vegetarinio maitinimo valgiaraščiai, atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 14 „Dėl fiziologinių mitybos normų asmenims, laikomiems kardomojo kalinimo ir laisvės atėmimo vietose, patvirtinimo“ patvirtintas mitybos normas. Maisto produktai, kuriais maitinami nuteistieji, yra aukščiausios ir I rūšies. Bausmės atlikimo metu A.U. dėl skrandžio ir virškinamojo traktų susirgimų į Sveikatos priežiūros tarnybos medikus nesikreipė. Nuteistasis A.K. į pataisos įstaigos direktorių su prašymu maitinti jį pagal vegetarinio maitinimo valgiaraštį nesikreipė. Šiuo metu pataisos įstaigos 3-iaame sektoriuje pagal nuteistųjų prašymus vegetarinis maitinimas skiriamas 102 asmenims.³
10. Vytauto Didžiojo universiteto Regionistikos katedros Islamo ir Vidurio Rytų studijų profesoriaus Egdūnas Račiaus nuomone (2014-11-18 atsakymas į Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos paklausimą Nr. (14)SN-211)S-620 „Dėl galimos diskriminacijos įsitikinimų pagrindu“) [...]. „nors istorinėse religinėse tradicijose yra susiformavusios religiška sankcionuoto maisto sampratos, daugelyje jų yra numatytos išimties, ypač atsižvelgiant į socio-kultūrinį kontekstą. Taip, pavyzdžiui, musulmonams, esantiems ne musulmonų daugumos kraštuose, išimties tvarka leidžiama vartoti ne chahal būdu paruoštą maistą“. Atsakydamas į iškeltą pareiškėjų klausimą profesorius daro išvadą, kad religinių ir pasaulėžiūrinių reikalavimų neatitinkančio maisto tiekimas netraktuotinas kaip diskriminacija kurią nors religinių konfesijų ar pasaulėžiūrinių grupių atžvilgiu.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, einanti lygių galimybių kontrolierės pareigas

k o n s t a t u o j a:

1. Visiems nuteistiesiems laisvės atėmimo bausmės yra vykdomos taikant BVK nustatytus bausmių vykdymo principus, tarp jų ir BVK 6 straipsnyje reglamentuotą nuteistųjų lygybės taikant bausmių vykdymo įstatymus principą. Šis principas reiškia, kad visi nuteistieji lygūs nepaisant jų kilmės,

² Maldos grupės lankymo grafikas, kurį patvirtino Pravieniškų pataisos namų –atvirosios kolonijos direktoriaus pavaduotojas 2014-12-11 įsakymu Nr. 63-2796

³ 2015 -03-19 3-iojo sektoriaus Apsaugos ir priežiūros skyriaus viršininko R. Maciulevičiaus raštas Nr. 1-7662

lyties, socialinės padėties ar turinės padėties, tautybės ar rasės, politinių pažiūrų ir partiškumo, išsilavinimo, kalbos, religinių ar kitokių įsitikinimų, genetinių savybių, neįgalumo, seksualinės orientacijos, veiklos rūšies ir pobūdžio, gyvenamosios vietos ir kitų nenumatytų Lietuvos įstatymuose aplinkybių.

2. Bausmes atliekančių užsieniečių teisinę padėtį, vadovaujantis BVK 10 straipsnio 2 dalimi, nustato Lietuvos Respublikos įstatymai, reglamentuojantys šių asmenų teises, laisves bei pareigas jiems esant Lietuvos Respublikoje, Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, Lietuvos Respublikos įstatymai ir teismo nuosprendis.
3. Pagal BVK 5 straipsnyje įtvirtintą bausmių vykdymo teisėtumo principą nuteistų asmenų teisių bei laisvių suvaržymus nustato Lietuvos Respublikos įstatymai, nuteistojo elgesį gali suvaržyti tik draudimas arba pareiga, o bausmės vykdymo institucija arba pareigūnas gali veikti tik įstatymų nustatytais būdais ir priemonėmis. Pažymėtina, jog pareiškėjai yra asmenys, turintys specifinį teisinį statusą, jie atlieka laisvės atėmimo bausmę, todėl jo asmeninių laisvių ir teisių suvaržymas yra neišvengiamas (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. liepos 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸²²-424/2014).
4. Apibendrinant tarptautinius teisės aktus ir Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius nuteistųjų ir tautinių mažumų teises, Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos administracijos paaiškinimą, konstatuoti, kad nuteistieji būtų diskriminuojami kalbos pagrindu nėra teisinio pagrindo (Žiūr. pažymos nustatomosios dalies 2 ir 3 punktus).
5. Diskriminacija teisinėje literatūroje suprantama kaip ne toks palankus asmens traktavimas ar ne toks palankus elgesys su asmeniu negu tomis pačiomis ar panašiomis aplinkybėmis buvo, yra ar būtų elgiamasi su kitu asmeniu. Todėl, tiriant diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą, yra lyginami keli žmonės, šiuo atveju įvairius tikėjimus išpažįstantys asmenys. Taigi palyginamieji asmenys vertinami panašiomis arba tokiomis pačiomis aplinkybėmis. Akivaizdu, kad kalėjimo administracija privalo visiems nuteistiesiems sudaryti sąlygas praktikuoti savo išpažįtamą religiją, ką pastaruoju laiku Pravieniškių pataisos namų - atvirosios kolonijos administracija ir daro (Žiūr. pažymos nustatomosios dalies 7 ir 8 punktus).
6. Religijos ir tikėjimo išpažinimas ir praktikavimas apima ne tik tam tikras apeigas, bet ir mitybą bei mitybos taisyklių laikymąsi. Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komitetas Bendrajame komentare Nr. 22, skirtame religijos turinio analizei, pasisakė, kad „religijos ar tikėjimo praktikavimas ar laikymasis gali apimti ne tik ceremonijas, bet ir tokius papročius kaip mitybos taisyklių laikymąsi [...]“ (General Comment No.22: The right to freedom of thought, conscience and religion (Art.18): 1993.07.30 CCPR/C/21/Rev.1/Add.4, para.4).
7. Pareiškėjų skundas dėl galimos diskriminacijos religijos pagrindu turi būti vertinamas atsižvelgiant į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Konvencijos) bei Lietuvos Respublikos suėmimo vykdymo įstatymo ir Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo nuostatas (toliau –LGD).
8. Pažymėtina, jog Konvencijos 9 straipsnis, įtvirtinantis teisę į religijos laisvę, garantuoja teisę laisvai keisti ir skelbti savo religiją ar tikėjimą, laikant pamaldas, atliekant apeigas, praktikuojant tikėjimą ir mokant jo. Europos Žmogaus Teisių Teismas ne kartą yra pripažinęs, kad maitinimosi taisyklių laikymasis gali būti vertinamas tiesiogine tikėjimo išraiška praktikoje, todėl jam taip pat yra taikoma Konvencijos apsauga.⁴ Remiantis jau minėtu Konvencijos 9 straipsniu, bet kokie teisės į religijos laisvę apribojimai gali būti taikomi tik tiek, kiek yra nustatęs įstatymas ir kiek būtinai reikia demokratinėje visuomenėje visuomenės saugumui, viešajai tvarkai, sveikatai ir moralei ar kitų asmenų teisėms ir laisvėms apsaugoti. Akivaizdu, jog specialių maitinimosi taisyklių laikymasis dėl religijos ar įsitikinimų (vegetarizmas, veganizmas ar tam tikros rūšies mėsos (pavyzdžiui, kiaulienos) nevalgymas negali sukelti ir nesukelia jokios grėsmės viešajai tvarkai, sveikatai ar kitų asmenų teisėms ir laisvėms. Todėl galima teigti, kad nuteistųjų noras

⁴ Europos Žmogaus Teisių Teismas. 2000-06-27 sprendimas byloje Cha'are Shalom Ve Tsedek v. France, bylos Nr. 27417/95; 2011-03-07 sprendimas byloje Jakobski v. Poland, bylos Nr. 18429/06

maitintis pagal religinius įsitikinimus kyla dėl išpažįstamos religijos ir laikantis nusistovėjusių papročių, tuo pačiu gali būti laikomas tinkamu diskriminavimo dėl religijos pagrindu pagal LGĮ.

9. Lietuvos Respublikos suėmimo vykdymo įstatymo 44 straipsnio 5 punktą nustato, kad suimtiesiems tiekiamas maistas turi atitikti fiziologines mitybos normas ir, kiek įmanoma, jų religinius įsitikinimus. Tačiau betarpiškai nuteistųjų maitinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose bei Bausmių vykdymo kodekse tokios normos nėra. Specialios mitybos užtikrinimas daliai nuteistųjų gali sukelti papildomų nepatogumų ruošiant maistą, tačiau valstybei tenkanti finansinė našta ar kylantys nepatogumai negali būti laikomi pakankamu ir proporcingu pagrindu neužtikrinti fundamentalios asmenų teisės į religijos laisvę.
10. Remiantis LGĮ, netiesioginė diskriminacija yra veikimas ar neveikimas, teisės norma ar vertinimo kriterijus, akivaizdžiai neutrali sąlyga ar praktika, kurie formaliai yra vienodi, bet juos įgyvendinant ar pritaikant atsiranda ar gali atsirasti faktinis naudojimosi teisėmis apribojimas arba privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimas <...>tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, <...>religijos pagrindu, nebent ši veikimą ar neveikimą, teisės normą ar vertinimo kriterijų, sąlygą ar praktiką pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis. Analizuojamo teisinio reguliavimo tikslo – tinkamas nuteistųjų maitinimo organizavimas – teisėtumas akivaizdus, tačiau šiam tikslui įgyvendinti pasirinktos priemonės – nuteistųjų maitinimo organizavimas, neatsižvelgiant į religinius įsitikinimus – negali būti vertinamos kaip tinkamos ir būtinos.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta konstatuoti, kad pareiškėjai būtų diskriminuojami kalbos pagrindu nėra teisinio pagrindo, tačiau teisės normos, betarpiškai reglamentuojančios nuteistųjų maitinimą yra vertinamos kaip netiesiogiai diskriminuojančios nuteistuosius religijos pagrindu ir turi būti keičiamos. Vadovaudamasi LGĮ 15 straipsnio 2 dalimi bei Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 2 punktu

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, einanti lygių galimybių kontrolierės pareigas

n u s p r e n d ž i a :

1. Kreiptis į Kalėjimo departamento direktorių siūlant numatyti nuteistųjų maitinimą kiek įmanoma pagal religinius įsitikinimus ir šia norma papildyti Kalėjimų departamento direktoriaus 2014 m. balandžio 28 d. įsakymą Nr. V-138 „Dėl valgiaraščių asmenims, laikomiems kardomojo kalinimo ir laisvės atėmimo vietose, patvirtinimo“.
2. Remiantis Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 12 straipsnio 2 punktu (Lygių galimybių kontrolierius atlieka nepriklausomus tyrimus, susijusius su diskriminacijos atvejais ir nepriklausomas diskriminacijos padėties apžvalgas, skelbia nepriklausomas ataskaitas, teikia išvadas ir rekomendacijas bet kokiais su diskriminacija susijusiais klausimais dėl šio įstatymo įgyvendinimo, taip pat pasiūlymus Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms dėl teisės aktų tobulinimo ir lygių teisių įgyvendinimo politikos prioritetų), rekomenduoti teisingumo ministru užtikrinti, kad visuose teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmenų, laikomų kardomojo kalinimo ir laisvės atėmimo vietose maitinimą būtų įtrauktas reikalavimas maitinimą organizuoti atsižvelgiant į religinius įsitikinimus.
3. Su skundų tyrimo pažyma supažindinti pareiškėjus ir Lietuvos Respublikos Seimo žmogaus teisių komitetą.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, einanti
Lygių galimybių kontrolieriaus pareigas

Edita Žiobienė